

ПЛАН-КОНСПЕКТ
проведення заняття з тактичної підготовки
з особовим складом навчальної групи №12
Національного університету цивільного захисту

Тема №1: Організація взаємодії сил і засобів органів та підрозділів цивільного захисту, органів влади, аварійно-рятувальних та комунальних служб під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, гасіння пожеж.

Навчальна мета: підвищення рівня знань та професійних якостей особового складу

Час: 2 години

Місце проведення: службове приміщення

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект

Нормативно-правові акти та література:

1. Кодекс цивільного захисту України
2. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 " Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж".
3. Наказ МНС № 312 від 07.05.2007 «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».
4. Організація управління в надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації, затверджені Наказом МНС від 05.10.2007 № 685.

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 5 хв.:
перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.
 2. Викладення матеріалу теми – 75 хв.
Питання, які вивчатимуться:
 1. Поняття управління в надзвичайних ситуаціях;
 2. Система управління в надзвичайній ситуації;
 3. Органи управління в надзвичайній ситуації;
 4. Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та НС та її завдання;
 5. Спеціальна комісія з ліквідації НС та її завдання;
 6. Уповноважений керівник з ліквідації НС;
-

Питання та їх короткий зміст	Методичні вказівки
<p>1. Управління в надзвичайній ситуації (далі - управління) полягає у постійному керівництві з боку органу управління та уповноваженого керівника з ліквідації надзвичайної ситуації (далі - НС) залученими службами і силами та в організації виконання завдань з ліквідації НС або її наслідків.</p> <p>Основними завданнями управління є підтримання високого рівня морально-психологічного стану особового складу та постійної готовності до дій; завчасне планування дій сил; безперервний збір та вивчення даних про обстановку в районі НС; своєчасне прийняття рішень та доведення їх до підлеглих; організація та забезпечення безперервної взаємодії; організований збір та евакуація населення із зони НС; підготовка сил і засобів до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, пов'язаних з ліквідацією НС (далі - АРНР); організація всебічного забезпечення сил і засобів; контроль за своєчасним виконанням заходів і завдань підлеглими та надання їм необхідної допомоги.</p> <p>Основою управління є рішення керівника ліквідації НС, який несе повну відповідальність за управління підпорядкованими силами та успішне виконання ними завдань з ліквідації наслідків НС.</p> <p>Принципами управління є безперервність, твердість, гнучкість та стійкість управління в НС.</p> <p>Твердість управління полягає у рішучому і наполегливому впровадженні заходів, передбачених планами реагування на НС та прийнятих рішень щодо виконання завдань оперативного реагування на НС, у встановлені терміни.</p> <p>Гнучкість управління забезпечується оперативним реагуванням на зміну обстановки; своєчасним уточненням прийнятих рішень, поставлених завдань підлеглим та порядку взаємодії.</p> <p>Стійкість управління досягається розгортанням у районі НС основного і пересувного пунктів управління та дублюючих засобів зв'язку.</p> <p>2. Система управління в надзвичайній ситуації</p> <p>Система управління в НС - це сукупність органів управління, пунктів управління та систем зв'язку, оповіщення і автоматизації управління. Загальна схема системи управління в НС показана на рис.1.</p> <p>Ефективність системи управління досягається за рахунок високого ступеню готовності її складових, сталості функціонування та можливості забезпечувати як централізоване так і безпосереднє управління силами і засобами залученими для ліквідації НС.</p>	<p>Повинен знати</p> <p>Ознайомити</p> <p>Прочитати</p>

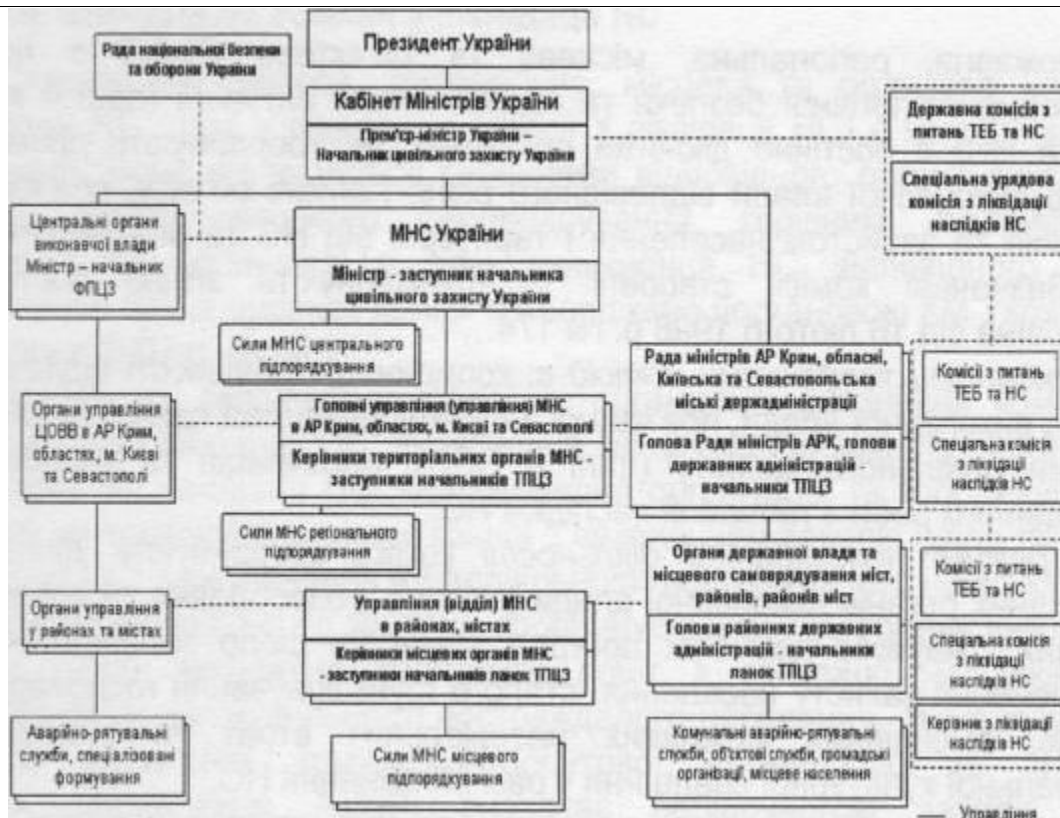

Рис.1 Схема системи управління в НС.

3. Органи управління в надзвичайній ситуації

До координуючих органів управління в НС відносяться: постійно діюча комісія з питань техногенно-екологічної ситуації та надзвичайних ситуацій і спеціальна комісія з ліквідації НС, яка створюється у разі виникнення НС.

Для організації і координації АРНР уповноваженим керівником створюється штаб з ліквідації НС. Ієрархія органів управління в НС показана на рис. 2.

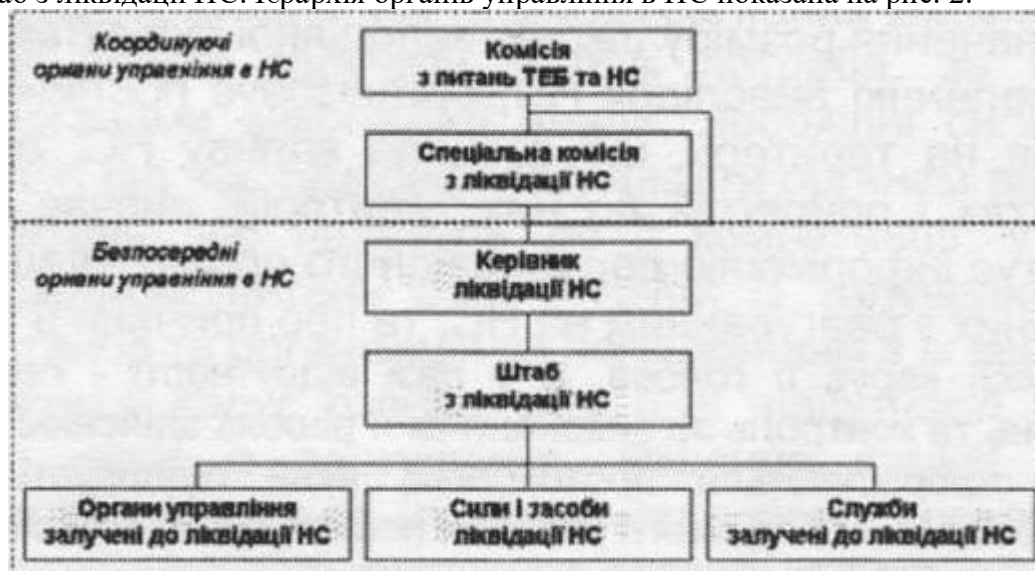

Рис.2. Загальна схема органів управління в надзвичайних ситуаціях

4. Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та НС

Державна, регіональна, місцева та об'єктова комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (далі - комісії ТЕБ та НС) є постійно діючими органами, які координують діяльність органів виконавчої влади

відповідного рівня і служб об'єкту, пов'язану з безпекою та захистом населення і територій від НС та реагуванням на НС. Зазначені комісії створені та функціонують згідно постанови КМ України від 16 лютого 1998 р. № 174.

Основними завданнями комісій є: координація діяльності відповідних органів виконавчої влади, пов'язаної з функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту (далі - ЄДС); організація та керівництво проведенням робіт з ліквідації наслідків НС.

У режимі повсякденної діяльності комісії координують діяльність відповідних органів виконавчої влади з питань розроблення та виконання цільових і науково-технічних програм і заходів щодо запобігання НС, забезпечення захисту населення, сталого функціонування господарських об'єктів, зменшення можливих матеріальних втрат та збереження національної культурної спадщини у разі виникнення НС.

У режимі підвищеної готовності комісія вживає заходів щодо активізації спостереження та контролю за станом довкілля, перебігом епідемій інфекційних захворювань і спалахів інфекційних захворювань, обстановкою на потенційно небезпечних об'єктах і прилеглий до них території, прогнозування можливості виникнення НС та її масштабів; організовує розроблення комплексних заходів щодо захисту населення і територій від НС, забезпечення стабільного функціонування господарських об'єктів незалежно від форми власності; забезпечує координацію заходів щодо запобігання виникненню НС.

У режимі діяльності в НС комісія забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію функціональних і територіальних підсистем ЄДС, громадських організацій щодо надання допомоги населенню; організовує роботу, пов'язану з ліквідацією НС; залучає до виконання робіт з ліквідації наслідків НС необхідні рятувальні, транспортні, будівельні, медичні та інші формування, використовуючи наявні матеріально-технічні, продовольчі та інші ресурси і запаси; визначає межі території, на якій виникла НС, та організовує визначення розміру шкоди, заподіяної суб'єктам господарської діяльності і населенню внаслідок НС; організовує постійний контроль за станом довкілля на території, що зазнала впливу НС, обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглий до них територій; вивчає обставини, що склалися, та готує інформацію до відповідного органу влади щодо вжитих заходів, пов'язаних з реагуванням на НС, та про причини її виникнення.

Роботою комісії керує її голова, а у разі відсутності - перший заступник. Підготовку засідань та контроль за виконанням її рішень здійснює секретар комісії. Рішення комісії оформляються протоколом, який підписується головою та секретарем комісії. Рішення прийняті у межах повноважень комісії є обов'язковими для виконання відповідними органами виконавчої влади.

5. Спеціальна комісія з ліквідації НС

Спеціальна Урядова, регіональна, місцева та об'єктова комісії з ліквідації НС (далі - спеціальні комісії з ліквідації НС) є координуючими органами. Вони утворюються рішеннями відповідного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, керівника підприємства, установи та організації у разі виникнення НС відповідного рівня. Положення про спеціальні комісії затверджено постановою КМ України від 14 червня 2002 р. № 843.

Основними завданнями комісії є: організація виконання комплексу заходів щодо ліквідації НС; визначення заходів щодо захисту населення і територій від наслідків НС; безпосередня організація та координація дій органів виконавчої влади, пов'язаної з виконанням заходів щодо ліквідації наслідків НС; забезпечення життєдіяльності постраждалого населення.

Комісія відповідно до завдань: координує діяльність органів виконавчої влади щодо виконання комплексу робіт з ліквідації наслідків НС, забезпечення

життєдіяльності постраждалого населення, функціонування об'єктів соціальної, комунально-побутової, промислової та аграрної сфери, проведення АРНР; визначає першочергові заходи щодо проведення АРНР у зоні НС; організовує роботу з ліквідації НС та визначає комплекс заходів щодо ліквідації її наслідків; залучає до проведення робіт з ліквідації НС та відбудовних робіт відповідні аварійно - рятувальні, транспортні, будівельні, медичні та інші формування; вносить до органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції стосовно виділення додаткових коштів на першочергові заходи з ліквідації НС; вивчає ситуацію, що склалася, та готує інформацію ДСНС, керівництву відповідного органу виконавчої влади та органу місцевого самоврядування, підприємства, установи або організації про заходи реагування на НС, причини її виникнення, хід відбудовних робіт; організовує роботу, пов'язану з визначенням розміру збитків від НС, та затверджує відповідні акти; організовує інформування населення про стан справ у зоні НС, її наслідки, хід ліквідації та правила поведінки в цій зоні; організовує проведення моніторингу стану довкілля на території, що зазнала впливу НС; здійснює прогноз розвитку НС; організовує допомогу потерпілим та сім'ям загиблих унаслідок НС.

Комісія має право: залучати у разі потреби, за погодженням з відповідними органами виконавчої влади, необхідні сили і засоби для проведення АРНР під час ліквідації НС; давати органам виконавчої влади доручення з питань, що належать до її компетенції; утворювати для опрацювання окремих питань робочі групи із залученням спеціалістів підприємств, установ та організацій за погодженням з їх керівниками.

Роботою комісії керує голова, а у разі відсутності голови перший заступник, або один із заступників. Рішення комісії оформляються протоколом та підписуються головою, який проводив засідання. Рішення є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади.

6. Уповноважений керівник з ліквідації НС

Уповноважений керівник з ліквідації НС призначається відповідним органом виконавчої влади в залежності від рівня НС для організації робіт з ліквідації конкретної НС та безпосереднього керівництва залученими до проведення АРНР органами управління і силами. Його функції визначено постановою КМ України від 19 серпня 2002 р. № 1201. Уповноважений керівник з ліквідації НС утворює робочий орган - штаб з ліквідації НС.

Під час ліквідації НС у підпорядкування уповноваженого керівника з ліквідації НС переходять усі аварійно-рятувальні служби та формування, що залучаються до ліквідації НС.

Залежно від обстановки в зоні НС, уповноважений керівник з ліквідації НС самостійно приймає рішення щодо: проведення евакуаційних заходів, крім загальної або часткової евакуації населення; зупинення діяльності об'єктів, незалежно від форм власності і підпорядкування, що знаходяться у зоні НС, обмеження доступу на території цієї зони; залучення до проведення робіт аварійно-рятувальних служб, громадських організацій та окремих громадян за їх згодою, необхідних транспортних та інших технічних засобів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, які знаходяться у зоні НС; зупинення АРНР у разі підвищення рівня загрози життю рятувальників та інших осіб, які беруть участь у ліквідації НС.

Розпорядження уповноваженого керівника з ліквідації НС є обов'язковими для виконання суб'єктами ліквідації НС, підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які знаходяться у зоні НС. Ніхто не має права втручатися в діяльність уповноваженого керівника з ліквідації НС.

Рішення уповноваженого керівника з ліквідації НС оформляються протоколом, який є офіційним юридичним документом, що засвідчує порядок та організацію

виконання робіт, завдання органів управління, організаціям і силам та відповідальність посадових осіб. Накази викладаються стисло, їх зміст не повинен допускати двозначного тлумачення. Підготовка протоколів покладається на штаб з ліквідації НС. Після ліквідації НС усі накази включаються до архівної справи і складають її основу.

Звіт щодо прийнятих рішень та хід ліквідації НС уповноважений керівник з ліквідації НС подає щоденно до органу, що його призначив, а підсумковий - після завершення робіт з ліквідації НС, у якому за хронологією вказує розвиток обстановки, прийняті рішення та результати їх реалізації. Підготовку звіту здійснює штаб з ліквідації НС.